

Færder nasjonalpark

Dato saksframlegg: 30.08.22
Møtedato: 13.09.22
Saksnr.: 24/22 b
Saksbehandler: Anne Sjømæling

Invitasjon til deltagelse i programstyre for «Frisk Oslofjord»

Færder og Ytre Hvaler nasjonalparkstyrene var prosjekteiere for prosjektet Frisk Oslofjord, fra 2018-2021. Formålet med prosjektet har vært å:

- Frambringe ny kunnskap og grunnlag for framtidig forvaltning av nasjonalparkene (økologisk grunnkart)
- Teste og verifisere ny teknologi i kartlegging av marine ressurser
- Formidle kunnskap til forvaltning, befolkningen og særlig barn og unge (kunnskapsbank)

Frisk Oslofjord har vært et pilotprosjekt innen utvikling av et marint økologisk grunnkart og et økologisk sjøkart er laget for deler av Færder og Ytre Hvaler nasjonalparker, samt en kunnskapsbank for informasjon og et skoleundervisningstilbud for å nå barn og unge.

Frisk Oslofjord har laget høyoppløselige dybdekart for hele ytre Oslofjord, basert på dybde data som tidligere er innsamlet i regi av kartverket. I Frisk Oslofjord er det samlet inn bunnprøver til geologi og biologi fra utvalgte prioriterte områder i Færder og Ytre Hvaler nasjonalparker. Dette har gitt grunnlag for nye kunnskapskart for sjøbunn for ca. halvparten av arealet i de to nasjonalparkene.

Sammen med Krafttak for kysttorsken, danner Frisk Oslofjord et godt kunnskapsgrunnlag for det pågående arbeidet for en helhetlig plan for Oslofjorden. «Krafttak for kysttorsken» peker på høyt fiskepress gjennom 100 år som en sentral årsak til flere fiskearters sterke tilbakegang, sammen med miljøutfordringer og forringelse av viktige leveområder.

Frisk Oslofjord 2 er en selvstendig videreføring av Frisk Oslofjord med hovedmål:

- 1) *Formidling og kommunikasjon*
- 2) *Teknologi og metodeutvikling*

*FRISK OSLOFJORD 2.0 er organisert som et forskningsrådsprosjekt med flere likeverdige, selvstendige og ansvarlige partnere. Dette styringsdokument er utarbeidet for prosjektet basert på søknadsbevilgninger inkludert føringer gitt i disse og samtaler med finansieringskilder. Det er laget en faglig og organisatorisk plan for arbeidet i Frisk Oslofjord 2.0 innenfor de økonomiske rammer som er bevilget av prosjektgruppen for Frisk Oslofjord 2.0. Havforskningsinstituttet har påtatt seg prosjekteieransvaret for Frisk Oslofjord 2.0 og er «bank» for prosjektet. Frisk Oslofjord 2.0 vil være et prosjekt **under paraplyen Program Frisk Oslofjord**, med et programstyre som er sammensatt med utgangspunkt i styringsgruppen i første Frisk Oslofjord*

prosjektet og ha representasjon fra både fra forskning, forvaltning og formidling/skoleverket. Dette skal sikre prosjektets lokale forankring og deltakelse. Frisk Oslofjord 2.0 vil ledes av en prosjektstyringsgruppe bestående av partnere i prosjektet, som vil ha ansvar og beslutningsmyndighet. Ansvar og oppgaver er beskrevet under. Den nye organiseringsstruktur bygger på erfaringer fra det første Frisk Oslofjord prosjektet, som peker på behovet for et overordnet styringsnivå som har et lengre og større perspektiv enn tidsavgrensede, prosjektaktiviteter. Et overordnet styringsnivå kan initiere og delta i nye prosjekter/aktiviteter ut over Frisk Oslofjord 2.0.

Prosjektorganiseringen skiller seg fra FRISK OSLOFJORD 1 (2018-2021) som var organisert som et prosjekt eiet av Færder og Ytre Hvaler nasjonalparker.

Frisk Oslofjord 2.0 hadde en ambisjon om å oppnå 42 mill. kr i finansiering. Med bakgrunn i bevilgninger til Frisk Oslofjord 2.0 har prosjektgruppen vedtatt den 12.12.2021 et budsjett på 29,3 mill. kr, hvorav partnere har gått inn med egen-finansiering av prosjektaktiviteter til verdi av 9,3 mill. kr. Aktiviteter er justert ned i henhold til opprinnelige søknader, men hovedmålsetning er opprettholdt i størst mulig grad. Spesielt er skoletilbudet opprettholdt, og driften her er finansiert fullt ut.

Administrasjon er satt til et minimum uten eget driftsbudsjett. Frisk Oslofjord 2.0 kan derfor ikke pr. nå drifte et programstyre.

Programstyret for Frisk Oslofjord skal ha et langsiktig mål og ha en overordnet rolle som sikrer god lokal forankring og deltakelse i prosjekter og aktiviteter under program Frisk Oslofjord paraplyen, inkludert prosjektet Frisk Oslofjord 2.0. Programstyret skal ha et lengre perspektiv enn tidsavgrensede prosjektaktiviteter og kan initiere og delta i nye prosjekter og aktiviteter knyttet til Oslofjorden.

Hver enhet i programstyret finansierer egne administrative kostnader knyttet til deltagelse i programstyret. Programstyret velger selv sine medlemmer og rollefordeling med representasjon fra alle partnerne, både fra forskning, forvaltning og skoleverket. For å opprettholde kontinuitet foreslås det representerer for nasjonalparkene, fylkeskommunene og utvalgte kommuner, Statsforvalter, Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet. Programstyret bør lokalt og regionalt bestå av representanter fra politisk nivå (dvs. fra nasjonalparkene, kommunene og fylkeskommunene) som kan møte med administrativ bisitter. Dette for å sikre god oppfølging også inn i nasjonale prosesser. Havforskningsinstituttet, som prosjekteier, skal lede programstyret inntil annet er bestemt. Programstyret kan suppleres med deltakere fra prosjektstyringsgruppen. Tabell over medlemmer oppdateres når programstyret har konstituert seg.

Forvalters vurdering

Nasjonalparkstyret i Færder og Ytre Hvaler nasjonalparker var prosjekteiere til det første Frisk Oslofjord. Prosjektet var et pilotprosjekt både i forhold bruk av ny teknologi, og sitt sektovergripende samarbeid.

I prosjektet ble bare deler av hver av de to nasjonalparkene kartlagt. Det var en klar forventning ved avslutning av prosjektet og ved levering av sluttrapporten, og resterende kartlegging skulle gjennomføres i forbindelse med Frisk Oslofjord 2 prosjektet.

Gjennom prosjektene Krafttak for kysttorsken og Frisk Oslofjord (1) bidro nasjonalparkene med kunnskap inn i Helhetlig plan for Oslofjorden.

Begge de to nasjonalparkene har store arealer under vann, og vil kunne være viktige areaner for som fremtidige piloter for utprøving av nye verktøy for marin forvaltning.

Det foregår også et stort arbeid med å følge opp *Tiltaksplanen for en ren og rik Oslofjord med aktivt friluftsliv*, hvor statsforvalteren har en viktig rolle og hvor forvalter sitter i en arbeidsgruppe.

Som pekt på i beskrivelsen av Frisk Oslofjord 2 har ikke prosjektet driftsmidler til å drifte programstyret. Det er foreløpig ikke avklart omfanget av ressursbruk for å delta i programstyret.

Det er forvalters vurdering at programstyret i Frisk Oslofjord 2 er en viktig arena for påvirkning og nettverksarbeid, og informasjon om ny og oppdatert kunnskap. Deltagelse bør imidlertid vurderes opp mot ressursbruk.

Anbefaling

Vedlegg: Styringsdokument Frisk Oslofjord 2